

Inspirationsmaterial till

Vems lilla mössa flyger

Välkomna till Barnhans land. De här texterna och övningarna hoppas vi ni ska ha glädje av både före och efter besöket i utställningen.

Utställningen är baserad på Barbro Lindgrens bok med samma namn, illustrationerna är gjorda av Eva Eriksson. Det är en både vacker och poetisk berättelse samtidigt som det är en av Barbro Lindgrens mest absurda.

Platsen som gestaltas är Barnhans land, där det händer många saker som *Barnhans* själva och alla andra, de flesta djur, hittar på.

Här finns Kartongskolan, där hunden *Röden* försöker lära de andra viktiga hundsaker. *Bisamrättan* som bor i hålet kommer från Ryssland. Han är en melankolisk poet som skriver väldigt korta dikter.

I O'Boyburken bor *Mack* när han inte susar runt på sin motorcykel som en fardåre. *Farbronnallen* är besatt av olyckor och sjukdomar. Han lyssnar till Nallbeethoven och regisserar Nökhamlet. Det är också han som är grundare av VLMF, en förening som ägnar sig åt att filosofera om viktiga saker i livet.

VLMF = *Vad lever man för*. Men det kan också betyda *Vems lilla mössa flyger* eller varför inte *Vart landar min fot*. Friheten är total. Bokstäverna och språket är till för att lekas med.

I utställningen finns saker att göra som passar olika nivåer i språk- och skrivutvecklingen. Det går bland annat att:

Sätta ihop olika former så att de bildar bokstäver, om man vill, annars blir det något annat.

Sätta ihop bokstäver så att de bildar ord.

Sätta ihop ord så de blir dikter.

Det finns också en bok där barnens tankar om vad som är viktigt i livet skrivs in. Och en liten scen, om någon vill läsa upp sin dikt.

Innan besöket

Läs boken, eller delar av den. Bekanta er med Barnhans land och prata om de olika karaktärerna, hur är dom? Vad gör dom? Vad gillar dom?

Fortsätt med er själva. Vad gillar ni? Vad är det viktigaste med livet? Låt barnen skriva ner sina tankar, hjälp till om det behövs. Tänk på att det kan vara känsligt, alla kanske inte vill tala om för alla hur de tänker.

Ta gärna med texterna till utställningen, där finns en bok där barnens tankar samlas ihop. Och gör gärna en egen VLMF-bok att ha i klassrummet.

Bokstäver

I utställningen finns en låda med "pinnar" som kan bilda bokstäver. Raka långa, raka korta, böjda stora och små. Läs i boken på sidan 86 hur Röden förklarar för Mack hur bokstäverna är uppbyggda.

Roliga övningar

Om barnen är små och fortfarande håller på att lära sig bokstäver är det kul att ha en låda med bokstavsfragment. Kanske av lera som torkar snabbt? Eller ut och leta pinnar!

Bygg en bokstavsskulptur. Samla på er massor av dagstidningar och maskeringstejp. Forma stora bokstäver (minst 30 cm höga) av hoprullade tidningssidor. Tejpa mycket! Sätt ihop till en skulptur. Har ni plats är det fint att låta den stå ett tag, kanske flera klasser kan samarbeta?

Vårt alfabet, det latinska, är ju bara ett av många. Kika på andra sätt att skriva. Hur skriver man på ryska? Arabiska? Vilka språk pratar barnen i klassen? På nätet finns bra sidor att skriva ut, se under referenser.

Poesi

Vad är poesi? Visa och läs olika typer. Det behöver inte bara vara poesi skriven för barn, ta era egna favoriter! Verner Aspenström, Kristina Lugn, Wislawa Szymborska och haikudikter passar jättebra. Visa att det inte behöver rimma, att det blir annorlunda berättelser än i prosa. Är läsaren/lyssnaren mer medskapande? Tolkningarna friare? Barbro Lindgren har givit ut flera diktböcker (se referenslistan) varav många har blivit tonsatta. Lyssna t ex på Bröderna Lindgren med Nina Ramsby. En riktig pärla! I utställningen finns exempel på Bisamrättans korta dikter. Farbronnallen har aldrig hört talas om så korta! Bisamrättans filosofi kring skrivande kan ni läsa på t ex sidan 48-49; Det är inte mängden ord som räknas, det kan vara lika konstfullt att skapa en dikt med ett litet antal ord.

Roliga övningar

Gör en skål med inspirationsord. Låt barnen ta varsitt, utan att titta! Låt dem sedan skriva dikter med det ordet och kanske 2-3 egna ord så att det blir en rad. Läs upp! Vill ni gå vidare kan barnen bilda grupper, 3-4 i varje, och göra längre dikter med sina rader. Kanske behövs det läggas till något ord. Testa olika sätt, är det enklare att få använda 5 ord än 3?

Vilket är ditt bästa ord? Det vackraste, behöver ju inte vara något som *är* vackert. Skriv en dikt med det ordet. Spara de vackra orden! Samla också på andra typer av ord; sorgliga, tunga, hoppiga...

Kopiera upp några olika dikter. Låt barnen klippa ut en rad, eller en del av en rad, som de gillar. Gruppera ihop barnen och låt dem kombinera ihop sina rader till en ny dikt. Ni bestämmer om egna ord får läggas till. Testa olika. Läs upp!

Ni kan också låta barnen få varsin början på en diktrad och själva skriva slutet. T ex "Hör dånet från den ryska svanens v...." Ja, ni kan välja om ni vill ta med begynnelsebokstaven på det nästföljande ordet eller inte. Och avslutningen kan så klart vara flera ord.

Gör iordning en plats för "kylskåpspoesi" i klassrummet. De som går att köpa har ofta för små bokstäver, gör ett eget istället. Skriv ut och laminera ord. Köp magnetrullar och klistra på baksidan. Om ni inte har en magnetavla kan ni göra ett klädstreck med klädnypor.

VLMF JVSTN MFDF

I utställningen finns flera exempel på förkortningar. Ibland för att det ska vara hemligt, som VLMF, och ibland obegripligt, som JVSTN.

Alla förkortningar kan bli poesi! Skriv ner olika förkortningar med 4-5 bokstäver, vik ihop och lägg i en skål. Låt barnen dra varsin och skriva en dikt med ord som börjar på de bokstäverna. T ex VLMF kan bli VART LÅNGTAR MIN FÖT.

Rödens skola är öppen litet som det faller sig.
Ibland är den stängd många dagar för att Röden
är sömnig, ibland är den öppen hela nätterna, när
han råkat sova över några dagar.
Men just nu är den faktiskt öppen och Röden sitter
redan i kartongen med pekpinnen i tassan.

Referenser och lästips

Barbro Lindgren
Barbro Lindgren
Barbro Lindgren

Vems lilla mössa flyger
Korken flyger
VLMF

Barbro Lindgren och
Olof Landström
Barbro Lindgren
Barbro Lindgren
Barbro Lindgren
Barbro Lindgren

Apans ABC
Gröngölingen är på väg, dikter för barn och andra
Loranga, Masarin och Dartanjang
Andrejs längtan
Sagan om den lilla farbrorn

Åsa Lind
Lotta Olsson

Dunderlunds bästa bokstav
Zucchini för en tax

Om Barbro Lindgren

<http://www.alma.se/sv/Pristagare/2014/>

För vuxna

Ylva Karlsson och
Katarina Kuick

Skriv om och om igen
(En del är för avancerat men mycket fungerar)